

ФІНАНСИ, ГРОШОВИЙ ОБІГ, КРЕДИТ

УДК 336.78

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2021-49-174-181>

БУКМЕКЕРСЬКИЙ ТА ЛОТЕРЕЙНИЙ БІЗНЕС – ПОЛІТИКА, ПОДАТКИ ТА ПЕРЕВАГИ

Крістіан Іванов

Актуальність теми дослідження. Болгарський туризм робить значний внесок у економіку країни. У зв'язку з цим азартні ігри як потреба сучасної людини мають власне важливе місце в регіональному секторі туризму та розваг, як і в інших розвинених країнах. Справляння податків і зборів є для країн основним шляхом поповнення державного бюджету, і болгарський сектор азартних ігор не є винятком.

Постановка проблеми. Лотерея займає ключовий сегмент грального бізнесу. Створення та розвиток Національної лотереї було фінансово мотивованим. Уряд побачив шанс зібрати значні кошти до державної скарбниці та інвестувати їх у нові проекти. Однак державні гроші, що надходять із грального бізнесу, повинні спрямовуватися також і на благодійні потреби.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Більшість матеріалів та досліджень, що стосуються сектору лотерей та азартних ігор, було опубліковано в останні десятиліття науковцями з провідних країн. Дослідженню підлягали такі питання, як певні категорії, що стосуються інтересів соціальних структур, задіяних в секторі азартних ігор; деякі визначення, пов'язані з азартними іграми, їхніми елементами та мотивами. Деякі проблеми, ідеї та рішення обговорювались у низці доповідей та на наукових конференціях, що проводились різними установами та організаціями.

Постановка завдання, мети дослідження. Це дослідження має на меті коротко висвітлити та представити наукову перспективу щодо елементарної логіки, принципів та важливих фінансових причин генезису лотерейного бізнесу та розвитку букмекерського бізнесу.

Метод або методологія проведення дослідження. У цьому дослідженні використовуються дані та джерела, відібрані на основі різних методів та підходів, таких як спостереження, аналіз, синтез, систематизація та узагальнення інформації; професійні дослідження; вивчення об'єктів і цілей; аналіз тенденцій; статистичний аналіз різних баз даних; статистика та джерела даних.

Викладення основного матеріалу (результати роботи). В дослідженні послідовно порівнюється досвід та практика провідних європейських ринків лотерейного бізнесу із умовами, що склалися в Болгарії. Крім того, предметом аналізу є деякі економічні та фінансові проблеми, що постають перед сектором. У 2019 році валовий дохід загального європейського ринку азартних ігор (лише для країн ЄС-27 та Великобританії) склав 98,6 млрд. євро, у т.ч. від онлайн-ігор – 24,5 млрд. євро. Частка ринку азартних ігор в Інтернеті стабільно зростає і, як очікується, до 2025 року в Європі вона досягне 33,6% валового доходу від азартних ігор. Державна компанія «Болгарська державна лотерея» («BSL») може стати набагато вигіднішим джерелом стійкого надходження фінансів. Компанія «BSL» підпадає під сферу компетенції «Міністерства молоді та спорту» («MYS»), тому має затверджений певний річний бюджет, а також значні витрати, включаючи державні податки та прямі внески до «MYS» на підтримку освіти та спорту. Дослідження показало, що щорічні трансфертні платежі «BSL» на потреби спорту

та освіти «MYS» знизилися на 11,66% за період 2015-2019 рр. Протягом досліджуваного періоду оператор «BSL» пережив дуже важку ситуацію, конкуруючи з солідними гравцями на ринку, на якому деякі неоднозначні законодавчі обмеження створили умови для зниження ефективності та результативності державної лотереї, що призвело до появи певних ринкових переваг для приватних конкурентів. На підставі деяких додаткових розрахунків, зростання доходів приватних лотерейних компаній досягло найвищого рівня за останні роки.

Висновки відповідно до статті. Дохід від податку на азартні ігри та букмекерську діяльність разом із доходом від Національної лотереї, широко відомим як «безболісний податок» (через його добровільність), є величезним фінансовим ресурсом, що надходить до державних бюджетів від цих ефективно регульованих ринків. Відповідно до керівних принципів ОЕСР, регулювання конкурентного середовища не повинно надмірно дискримінувати державні підприємства порівняно з їхніми ринковими конкурентами. Проте в результаті «доопрацювання» законодавства у лютому 2020 р. ситуація в болгарському лотерейному бізнесі зазнала певних змін, що відбулося на монопольному становищі компанії «BSL» на ринку лотерейних та миттєвих лотерейних ігор.

Ключові слова: лотерея, азартні ігри, лотерейні податки, шанс, ставка, фінансовий аналіз азартних ігор, Комісія з азартних ігор Великобританії.

BETTING AND LOTTERY BUSINESS – POLICES, TAXES AND BENEFITS

Kristiyan Ivanov

Relevance of research topic. Bulgarian tourism is a significant contributor to the country's economy. In this regard, the gambling as need of the modern man has its important place in the regional tourism and entertainment sector similar to other developed countries. Collecting taxes and fees is a fundamental way for countries to generate public revenues and Bulgarian gambling sector is not an exception.

Formulation of the problem. The lottery takes a key segment of the gambling sector. The National Lottery establishment and evolution has been financially motivated. The Government had seen the chance of collecting significant funds to the state treasury and investing them into new projects. However, government money comes from the gambling sector should be directed to good causes.

Analysis of recent research and publications. Most of the materials, publications and researches related to the lottery and gambling sector have been written and published last decades by the leading countries scientific authors. Such issues as certain categories related to the interests of social entities involved in gambling; some definitions related to the gambling, its elements and motives are investigated. Some problems, ideas and solutions were discussed in few reports and scientific conferences handling by different institutions and organizations.

Setting the task, the purpose of the study. This study has its purpose to briefly highlight and present a scientific perspective of some basic logics, principles and significant financial reasons of the lottery business genesis and betting business evolution.

Method or methodology for conducting research. This study uses data and sources selected on the basis of various methods and approaches such as observation, analysis, synthesis, systematization and summarization of information; professional research; study of objects and goals; trend analysis; statistical analysis of various databases; statistics and data sources.

Presentation of the main material (results of work). This study will successively compare few leading European markets experience and practice to the Bulgarian market conditions. Furthermore, some economic and financial challenges facing the sector will be open-to-ponder subject. In 2019, the total European gambling market (EU-27 and UK markets only) was worth €98.6bn, with online gambling accounting for €24.5bn in gross gaming revenue. The market share of online gambling is growing steadily and is expected to reach 33.6% of Europe's gross gaming revenue by 2025. The state-owned company «Bulgarian State lottery» («BSL») could be much profitable wellspring of sustainable fresh finances. «BSL» company falls under the purview of the «Ministry of Youth and Sport» («MYS») therefore has an approved certain annual budget, but also much expenditures including state taxes and direct contribution to the «MYS» for support of education and sports. The research has shown that «BSL» sports and education annual transfer payments to the «MYS» are dropped with 11.66 % for the period of 2015-2019. During the researched period «BSL» operator has been survived on a very difficult situation competing with solid players on the market where some ambiguous legal restrictions created an opportunity to limit the efficiency and effectiveness of the state-owned lottery which led to certain market advantages for its private competitors. Based on some additional calculations, the private lottery companies' revenue growth reached its highest level in the last years.

Conclusions according to the article. The Gambling and betting tax revenue plus National Lottery revenue widely called a «painless tax» (because of its voluntary nature) flowing a tremendous financial resource to the state budgets of those well-regulated markets. According to the guidelines of the OECD, the regulations of a competitive environment must not unduly discriminate against state-owned enterprises compared to their market competitors. However, as a result of the February 2020 legislation «fine-tuning» the Bulgarian lottery industry picture got some changes with reflecting into monopoly market position of «BSL» company over lottery games and instant lottery games as well.

Key words: lottery, gambling, lottery taxes, chance, bet, gambling financial reflections, UK Gambling Commission

JEL Code: G15, O16, O17, G23, K21, K24, I31, G41, L83

БУКМЕКЕРСКИЙ И ЛОТЕРЕЙНЫЙ БИЗНЕС – ПОЛИТИКА, НАЛОГИ И ПРЕИМУЩЕСТВА**Кристиан Иванов**

Актуальность темы исследования. Болгарский туризм вносит значительный вклад в экономику страны. В связи с этим азартные игры как потребность современного человека имеют свое место в региональном секторе туризма и развлечений, как и в других развитых странах. Взимание налогов и сборов является для стран основным путем пополнения государственного бюджета, и болгарский сектор азартных игр не является исключением.

Постановка проблемы. Лотерея занимает ключевой сегмент игорного бизнеса. Создание и развитие Национальной лотереи было финансово мотивированным. Правительство увидело шанс собрать значительные средства в государственную казну и инвестировать их в новые проекты. Однако государственные деньги, поступающие из игорного бизнеса, должны направляться также и на благотворительные цели.

Анализ последних исследований и публикаций. Большинство материалов и исследований, касающихся сектора лотерей и азартных игр, было опубликовано в последние десятилетия учеными из ведущих стран. Исследованию подлежали такие вопросы, как определенные категории, касающиеся интересов социальных структур, задействованных в секторе азартных игр; некоторые определения, связанные с азартными играми, их элементами и мотивами. Некоторые проблемы, идеи и решения обсуждались в ряде докладов и на научных конференциях, проводимых различными учреждениями и организациями.

Постановка задачи, цели исследования. Данное исследование имеет целью кратко осветить и представить научную перспективу по вопросам элементарной логики, принципов и важных финансовых причин генезиса лотерейного бизнеса и развития букмекерского бизнеса.

Метод или методология проведения исследования. В исследовании используются данные и источники, отобранные на основе различных методов и подходов, таких как наблюдение, анализ, синтез, систематизация и обобщение информации; профессиональные исследования; изучение объектов и целей; анализ тенденций; статистический анализ различных баз данных; статистика и источники данных.

Изложение основного материала (результаты работы). В исследовании последовательно сравнивается опыт и практика ведущих европейских рынков лотерейного бизнеса с условиями, сложившимися в Болгарии. Кроме того, предметом анализа являются некоторые экономические и финансовые проблемы, стоящие перед сектором. В 2019 году валовый доход общего европейского рынка азартных игр (только для стран ЕС-27 и Великобритании) составил 98,6 млрд. евро, в т.ч. от онлайн-игр – 24,5 млрд. евро. Доля рынка азартных игр в Интернете стабильно растет и, как ожидается, к 2025 году в Европе она достигнет 33,6% валового дохода от азартных игр. Государственная компания «Болгарская государственная лотерея» («BSL») может стать гораздо более выгодным источником устойчивого поступления финансов. Компания «BSL» подпадает под сферу компетенции «Министерства молодежи и спорта» («MYS»), поэтому имеет утвержденный определенный годовой бюджет, а также значительные расходы, включая государственные налоги и прямые взносы в «MYS» на поддержку образования и спорта. Исследование показало, что ежегодные трансфертные платежи «BSL» на нужды спорта и образования «MYS» снизились на 11,66% за период 2015-2019 гг. В течение исследуемого периода оператор «BSL» пережил очень тяжелую ситуацию, конкурируя с солидными игроками на рынке, на котором некоторые неоднозначные законодательные ограничения создали условия для снижения эффективности и результативности государственной лотереи, что привело к появлению определенных рыночных преимуществ для частных конкурентов. На основании некоторых дополнительных расчетов, рост доходов частных лотерейных компаний достигло самого высокого уровня за последние годы.

Выводы в соответствии со статьей. Доход от налога на азартные игры и букмекерскую деятельность вместе с доходом от Национальной лотереи, широко известным как «безболезненный налог» (через его добровольность), является огромным финансовым ресурсом, поступающим в государственные бюджеты от этих эффективно регулируемых рынков. В соответствии с руководящими принципами ОЭСР, регулирования конкурентной среды не должно чрезмерно дискриминировать государственные предприятия по сравнению с их рыночными конкурентами. Однако в результате «доработки» законодательства в феврале 2020 г. ситуация в болгарском лотерейном бизнесе претерпела определенные изменения, что отразилось на монопольном положении компании «BSL» на рынке лотерейных и мгновенных лотерейных игр.

Ключевые слова: лотерея, азартные игры, лотерейные налоги, шанс, ставка, финансовый анализ азартных игр, Комиссия по азартным играм Великобритании.

Introduction

The lottery («lottery games» or «soft gambling») takes a key segment of the gambling sector. The engine of first phenomenon creation had been a natural human urge for profit, games and entertainment, but the reason totally different. The National Lottery establishment and evolution has been financially motivated. The Government had seen the chance of collecting significant funds to the state treasury and investing them into new projects. It is not a novelty that kind of less harmful (having low addiction rate) to the players and population gambling has given the opportunities to implement many remarkable projects as: «The Great Wall» of the Han Dynasty; Rome restoration

during the reign of Emperor Augustine; the construction of «Ecole Militaire» (French Military Academy) in the middle of 18th century; funding of many political and military projects (the first Italy lottery in the year 1449). Despite of the ancient practices, we must definitely remember that government money comes from the gambling sector should be directed to good causes as health, education, environment, charity, arts, culture, heritage, sport etc.

Analysis of the recent researches and publications

Most of the materials, publications and researches related to the lottery and gambling sector have been written and published last decades by the leading countries scientific authors. Over the years they have understand and well measured the risk versus benefits to the society of gambling further developing.

Normally, the public and scientific interest in this sector was not very high, except for the discussions and studies provoked after the latest changes to the «Gambling Act» («GA») dating from the beginning of 2020.

Some problems, ideas and solutions were discussed in few reports and scientific conferences handling by different institutions and organizations including: «State Commission of Gambling» («SCG»); «Economic Research Institute» («ERI»); «Bulgarian Association for Entertainment and Gambling»; «Bulgarian Trade Association of Manufacturers and Operators in the Gaming Industry» (2007); «Institute for Market Economics»(2008). Prof. Velikov (2007) considers, analyzes and imposes certain categories related to the interests of social entities involved in gambling; some definitions related to the gambling (Shaffer, H., 2000/2002); (Borna, Sh., and Lowry, J., 1987); (Liebman. B., 2009), as to its elements (Clark. T., 1988), motives (Williams. R., 2017).

Methodology of the report

Bulgarian tourism is a significant contributor to the country's economy. In this regard, the gambling as need of the modern man has its important place in the regional tourism and entertainment sector similar to other developed countries.

The state benefits could come from several directions, but they are not limited to the indirect revenues accumulated on behalf of gambling as a subsidiary effect as a part of tourism.

The Government has its opportunity to collect the direct tax revenues to the treasury, but being part of the gambling sector as a shareholder or even a gambling operator is another much profitable option. All these opportunities are function predominantly of following some crucial rules and conditions like: gambling sector state strategy; clear and transparent regulations and laws; transparency and efficiency in the revenue collection from the various gambling sectors; hard accessibility to some people and territories; accurate and competitive overall tax burden; clearly described working policies and practices etc.

This study report uses data and sources selected on the basis of various methods and approaches such as observation, analysis, synthesis, systematization and summarization of information; professional research; study of objects and goals; trend analysis; statistical analysis of various databases; statistics and data sources of «National Statistical Institute», «Bulgarian National Audit Office» («BNAO»), Eurostat; data and official reports of some European Union countries including United Kingdom, but all sources are open and available to the general public and scientific community as well.

Material, data and sources

The Gambling and betting tax revenue plus National Lottery revenue widely called a «painless tax» (because of its voluntary nature) flowing a tremendous financial resource to the state budgets of those well-regulated markets. These way of financing could be used to support and speed up some state projects and government investments in the «caching up regions and countries» giving an additional force to the process of economic development effectively reflecting to their nations.

For the purpose of this study, I would like to share some public available figures. In 2019, the total European gambling market (EU-27 and UK markets only) was worth €98.6bn, with online gambling accounting for €24.5bn and land-based gambling accounting for €74.1bn in gross gaming revenue. In 2020, total gross gaming revenue is expected to drop by 23% to €75.9bn because of the impact of COVID-related closures on land-based gambling, while online gambling revenue is expected to increase by 7% to €26.3bn gross gaming revenue and grow steadily to reach €37.3bn.

The market share of online gambling is growing steadily and is expected to reach 33.6% of Europe's gross gaming revenue by 2025. Despite of the different betting market opportunities and platforms the gambling and lottery tax revenue is under the spotlight of this study as an important source of the total state revenue.

Usually, the lottery business (Traditional Lottery, Toto, Lotto and Instant tickets games etc.) covers a significant part of the overall gambling market. The lottery share depends on the particular state market structure; on the internal gambling sector profile; on the official state position and participation to the business; depends on the gambling sector competitiveness and conducive market environment.

The Gross Gambling Yield of the well regulated and high developed gambling industry market in Great Britain generated in total £14.3bn form Oct. 2018 to Sept. 2019.

The betting and gaming taxes amount of £3.019bn went to the UK treasury for the financial year 2000-2021. The lottery sector participated with 55% market shares hit the Gross Gambling Yield of £7.905 and contributed the UK budget with £948.6 mill. as a lottery duties in the end of March 2020.

On the order hand Italian Government collected an amount of €11.4bn from the lottery sector, but the Federal Ministry of Finance stand at €1.87bn during the period Oct. 2017 to sept 2018.

The different jurisdictions apply the individual method of taxation depending of the particular laws and regulations; taxation philosophy; volume, penetration, value and importance of the gambling sector. Considered and well settled tax implications fare applied to all sectors, subsectors, games and key players part of the gambling industry demonstrate a willingness of creating a calm and windless market environment in the sector.

I will overview and emphasize on the UK National Lottery still operated by the «Camelot UK Lotteries Limited» («Camelot»). The «UK Gambling Commission»; «UK National Lottery» and the lottery operator reports are published and available already. As I mentioned above, the Gross Gambling Yield (total ticket sales) was £7.905bn in the year ending 31 March 2020, but the result exceeding the prior financial period with 9.7%. The current National Lottery operator «Camelot» officially retain just 1% of revenue in profit, while around 95% of total revenue goes back to winners and society, but only 4-5% of total revenue spent on operating costs in the financial year 2019-2020. The rest of the revenue around 94 % the lottery operator pay back to the public and good causes in described manners:

- 55% paid to players in prizes = £4.505bn
- 23% raised for National Lottery projects = £1.853bn
- 12% Government Lottery Duty = £948.6 mill
- 4% earned by retailers in commission = £307.1 mill

Decisions on how and where funding is invested are made by 12 specialist chosen for their knowledge and expertise to help ensure the money goes exactly where it's needed.

In the year ending 31 March 2020, the funds were shared as follows:

- 40% Health, education, environment and charitable causes
- 20% Sport
- 20% Arts
- 20% Heritage

Results and discussions

Collecting taxes and fees is a fundamental way for countries to generate public revenues and Bulgarian gambling sector is not an exception. On the one hand financial benefits comes as taxes, duties and fees on other the state-owned company «Bulgarian State lottery» («BSL») could be much profitable wellspring of sustainable fresh finances. «BSL» company falls under the purview of the «Ministry of Youth and Sport» («MYS») therefore has an approved certain annual budget, but also much expenditures including state taxes and direct contribution to the «MYS» for support of education and sports. Last three decades we have seen a wide variety of tax models and practice impose to the gambling sector starting with a regular license fee, proceed with an excise tax, than a corporate tax and comes to a two-component taxation. On top of all 2014 was a «tax-gift» financial year having a direct tax free implications to the private lottery games only. For the time being, «Government «Revenue Authority» taxed with administrative and service fees under the «Tariff for fees» some documents submission, official requests, certificates issuing etc..., pursuant to the last amendments of the «Bulgarian Gaming Act» («BGA») referred to in Article 30(1-3)).

In the course of this scientific research some financial discrepancies appeared when the «BSL» annual financial statements and the correspondent «MYS» reports were putted together. These «suspicious» financial discrepancies were published in the audit report of «BNAO» in 2020. But even we ignore that fact and take into account the «MYS» inflated report figures the final results undoubtedly indicate that «BST» sports and education annual transfer payments to the «MYS» (pursuant to the «BGA» referred to in Article 14(3)) are dropped with 11.66 % for the period of 2015-2019.

Table 1. Annual transfer payment under the «Bulgarian Gaming Act» as per Article 14(3)

Financial report up to:	Description	Total:
31.12.2015	«BSL» to «MYS» Annual Contributions	30 370 309
31.12.2016	«BSL» to «MYS» Annual Contributions	29 156 260
31.12.2017	«BSL» to «MYS» Annual Contributions	26 467 640
31.12.2018	«BSL» to «MYS» Annual Contributions	26 000 000
31.12.2019	«BSL» to «MYS» Annual Contributions	26 828 362

* source: «Ministry of Youth and Sport» - Annual Reports

Despite of the disclosed financial, moral and legal issues the basic logic of this paper remains the same. Although that uncompetitive market position of the «BSL» last years the state lottery could always be a solid government tool providing an extra financing.

The already mentioned «BNAO» report covering a financial year period (01.01.2017 – 31.12.2018) clearly defines that: «The «Bulgarian State Lottery» annually reports a negative financial results (losses) from 2014 to 2018 inclusive and there is a constant trend of company equity capital reduction continuing after the time of auditing».

The annual financial reports published by «BSL» and «Bulgarian State Commission of Gambling» («BSCG») show a constant decrease of EBIT financial indicator from 2014 to 2017 inclusive. During 2018 EBIT index increases with 8.98%, but it still remains under the rates of 2014, 2015 and 2016 financial years.

The deficiency of accurate information on the private lottery companies' annual revenue makes really hard the market structure analyze and the detailed assess of market competition. Nevertheless, based on some additional calculations, the private lottery companies' revenue growth reached its highest level in the last years.

We should not ignore the fact that during the researched period «BSL» operator has been survived on a very difficult market situation competing with solid market players. A market where some ambiguous legal restrictions created an opportunity to limit the efficiency and effectiveness of the state-owned lottery which led to certain market advantages for its private competitors. These questionable articles and paragraphs of the «Gaming Law» are still a significant subject of much public and political discussions.

Table 2. Financial highlights for the «Bulgarian State Lottery» 2014 – 2018 Inc.

Items	31.12.2014 г.	31.12.2015 г.	31.12.2016 г.	31.12.2017 г.	31.12.2018 г.
	BGN (ths.)	BGN (ths.)	BGN (ths.)	BGN (ths.)	BGN (ths.)
1	2	3	4	5	6
Gross Revenue	178 401	167 516	151 181	152 859	161 729
Total Expenditures	128 637	118 377	112 123	117 289	122 965
Income/loss from continuing operations before expenses and taxes	49 764	49 139	39 058	35 570	38 764
Tax expenditures from continuing operations	24 023	24 634	22 340	22 338	23 576
Annual contributions to the «MYS»	29 365	27 293	24 512	23 910	25 398
Profit/loss for the period	- 3 624	-2 788	-7 794	-10 678	-10 210
Other Comprehensive Income (OCI) after taxes	-133	-70	-76	4 244	-46
Comprehensive Income	-3 757	-2 858	-7 870	- 6 434	-10 256

* source: «Annual Finance reports of Bulgarian State Lottery» 2014 – 2018 Inc.

Table 3. The volume of bets, taxes and duties as per «Bulgarian Gaming Act», Article 30(3-4) for the period of 2016 – 2018 Inc.

Amount (BNG)	2016 г.	2017 г.	2018 г.
The lottery and instant lottery bets, taxes and duties volume as per «BGA», Article 30(3)	367 526 268,35	380 448 729,80	402 558 918,27
The lottery and instant lottery overall bets volume received by «BSL» operator only as per «BGA», Article 30(3)	146 876 774,85	146 934 493,30	154 515 152,80
Total amount of bets size as per «BGA», Article 30(4)	1 426 454 723	3 029 571 332	4 868 058 399
The amount of bets size received by «BSL» operator only as per «BGA», Article 30(4)	1 555 149,55	1 864 676,70	2 666 015,45

* source: «Bulgarian State Commission of Gambling»

Conclusions

According to the guidelines of the «Organization for Economic Co-operation and Development» («OECD») the regulations of a competitive environment must not unduly discriminate against state-owned enterprises compared to their market competitors.

However, as a result of the February 2020 legislation «fine-tuning» the Bulgarian lottery industry picture got some changes with reflecting into monopoly market position of «BNL» company over lottery games and instant lottery games as well. These changes resulting to a significant expansion in «BSL» sales revenue thereafter, but it will be a subject of detailed future analysis.

References

1. Borna. Sh., Lowry. J., «Gambling and Speculation», «Journal of Business Ethics», 1987.
2. Clark L. Thomas, «The Dictionary of Gambling and Gaming», Lexik House Pub., 1988.
3. Liebman. B., «Chance v. Skill in New York's Law of Gambling: Has the Game Changed?» «Gaming Law Review and Economics», Mary Ann Liebert Inc., 2009.
4. Velikov, N., Razvitiye na hazarda v Bulgaria: v tyrsene na visokoeftivni reshenia, «Hazardniti igri i interesite na socialnite subekti», 2007. (Великов, Н. Развитие на хазарта в България: в търсене на високоефективни решения, «Хазартните игри и интересите на социалните субекти», 2007.)
5. Манов, В., «From hazardous to intelligent economy», Asi Print, 2011. (Манов, В., «От хазартна към интелигентна икономика», Аси Принт, 2011.)
6. Bulgarian State Commission of Gambling, Reports and Analyses. URL: <https://dkh.minfin.bg/bg/page/33>, seen 03.03.2021 г.
7. Bulgarian Ministry of Youth and Sport, The annual financial reports. URL: http://mpes.government.bg/Pages/Ministry/Budget/default.aspx?ctl00_PlaceHolderContent_EventControl_RadGrid1ChangePage=2, seen 04.03.2021 г.
8. Bulgarian National Lottery, «Online «TOTO 2 - 6/42» Game Rules, Terms and Conditions». URL: <http://www.toto.bg/content/files/2020/08/05/e6f669e8aac435b2ef9b8f0a47dfc639.pdf>, seen: 08.03.2021 г.
9. Bulgarian National Lottery, «TOTO 2 - 6/42» Game Rules, Terms and Conditions». URL: <http://www.toto.bg/content/files/2019/11/20/38fc13ed45f78178a9da0697f9fd7e0f.pdf>, seen: 08.03.2021 г.
10. Bulgarian National Audit Office, Audit Report of «Bulgarian National Lottery» covers the period of 01.01.2017 – 31.12.2018». URL: www.bulnao.government.bg/en, seen 01.03.2021 г.
11. Camelot, Camelot UK Lotteries Limited: 2019/20 Financial Results. URL: <http://www.camelotgroup.co.uk/news/camelot-uk-lotteries-19-20-financial-results>, seen: 06.03.2021 г.
12. Destatis/Statistische Bundesamt, Tax Revenue – Cash tax revenue by type of tax before tax redistribution. URL: <https://www.destatis.de/EN/Themes/Government/Taxes/Tax-Revenue/Tables/cash-tax-revenue-million-euros.html>, seen: 02.03.2021 г.

13. European Commission, Detailed list of taxes and social contributions according to national classification (pdf. BG-national-tax). URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/data_on_taxation/bg-national-tax.xlsx, seen 6.03.2021 а.
14. European Gaming and Betting Association, Europe's Gambling Revenues To Drop 23% In 2020 But Online Maintains Growth – New Data. URL: <https://www.egba.eu/news-post/europes-gambling-revenues-to-drop-23-in-2020-but-online-maintains-growth-new-data/>, seen 06.03.2021 а.
15. European Lotteries and Toto Association, Annual Report. URL: https://www.european-lotteries.org/sites/default/files/2020-06/EuropeanLotteries-AnnualReport2019_Final.pdf, seen: 06.03.2021 а.
16. Economix.bg, A brief review of Bulgarian betting and lottery taxation. URL: <https://economix.bg/%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%B0-%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%8F-%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D1%8A%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%82%D0%BE-%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%B5>, seen 07.03.2021 а.
17. Federal Ministry of Finance, Trends in general government tax revenue. URL: <https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/EN/Standardartikel/Topics/Taxation/Articles/2017-23-11-tax-revenue-november-2017.html>, seen 6.03.2021 а.
18. HM Revenue & Customs, UK Betting and Gaming Statistics. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/881843/2020_Mar_Bet_and_Gam_Com.pdf, seen: 04.03.2021 а.
19. H2 Gambling Capital. URL: <https://h2gc.com/about>, seen: 06.03.2021 а.
20. National Lottery, Where the money goes. URL: <https://www.national-lottery.co.uk/life-changing/where-the-money-goes>, seen: 06.03.2021 а.
21. Howard J. Shaffer, «What is Addiction». URL: «Harvard Health Publishing/Harvard Medical School», <https://www.health.harvard.edu/blog/what-is-addiction-2017061911870>, seen: 04.12.2020 а.
22. Lottoland, History of Lottery Games Through the Ages. URL: <https://www.lottoland.com/nz/magazine/history-of-the-lottery.html>, seen: 07.03.2021 а.
23. Prize Provision Service, How Much Lottery Money Goes to Charity? URL: <https://prizeprovision.com/how-much-lottery-money-goes-to-charity/>, seen: 07.03.2021 а.
24. Statista, Annual sales of National Lottery in Great Britain 2008-2019. URL: <https://www.statista.com/statistics/470076/sales-national-lottery-great-britain/>, seen 05.03.2021 а.
25. Statista, Gambling industry in Europe – Statistics & Facts. URL: <https://www.statista.com/topics/3660/gambling-industry-in-europe/>, seen: 06.03.2021 а.
26. Statista, Tax revenue from gambling activities in Italy from 2010 to 2018. URL: <https://www.statista.com/statistics/683721/tax-revenues-from-gambling-activity-italy/>, seen 02.03.2021 а.
27. Segabg, The Court wonder why Minister Goranov misses over BNG 200 mill taxes from Eurofootball Ltd.» URL: https://segabg.com/hot/category-bulgaria/sudut-se-chudi-zashto-goranov-e-prospal-nad-200-mln-lv-evrofutbol?fbclid=IwAR3cydYq7IHNUG_ZqnicAN2aERD29T8CqJeN49PtXg_9Ndb8sb2mT61saa4, seen: 09.03.2021 а.
28. 24 Hours Plovdiv, Minister Goranov: Substantial violation of the «Bulgarian State Commission of Gambling» which treated some gambling and lottery operators favorably». URL: <https://www.24plovdiv.bg/novini/article/8636928>, seen: 07.03.2021 а.
29. The Capital, Bojkov's Lotteries unpaid BNG 30 mill. on taxes. URL: https://www.capital.bg/politika_i_ekonomika/bulgaria/2016/02/22/2710041_lotariite_na_bojkov_sa_spestili_30_mln_lv_danuci/, seen: 09.03.2021 а.
30. UK Gambling Commission, Industry Statistic. URL: <https://www.gamblingcommission.gov.uk/news-action-and-statistics/Statistics-and-research/Statistics/Industry-statistics.aspx>, seen 09.03.2021 а.
31. UK Gambling Commission, About the National Lottery. URL: <https://www.gamblingcommission.gov.uk/for-the-public/National-Lottery/About-the-National-Lottery.aspx>, seen 6.03.2021 а.
32. UK Gambling Commission, Latest gambling industry statistics published. URL: <https://www.gamblingcommission.gov.uk/news-action-and-statistics/news/2020/Latest-gambling-industry-statistics-published.aspx>, seen: 06.03.2021 а.
33. UK E-mail: kristiyankrasimirovivanov@gmail.com
34. Gambling Commission, Annual Report and Accounts 2019-20. URL: <https://www.gamblingcommission.gov.uk/PDF/Annual-Report1920.pdf>, seen: 06.03.2021 а.

ДАНИ ПРО АВТОРА

Крістіян Іванов, аспірант «Вищої школи страхування та фінансів», ВНЗФ, Софія, Болгарія.
e-mail: kristiyankrasimirovivanov@gmail.com

DATA ABOUT THE AUTHOR

Kristiyan Ivanov, PhD Student «Higher School of Insurance and Finance», VUZF, Sofia, Bulgaria.
e-mail: kristiyankrasimirovivanov@gmail.com

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Кристиан Иванов, аспирант «Высшая школа страхования и финансов», ВУЗФ, София, Болгария.

ПОДАТКИ У ФОРМУВАННІ ФІНАНСОВОГО РЕСУРСУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: УКРАЇНА ТА ЄС

Тропіна В. Б.,
Клименко А. М.

Питання фінансової децентралізації та пошук напрямів підвищення рівня фінансової спроможності територіальних громад мають надзвичайно важливе значення для соціально-економічного розвитку України.

Бюджет є основним інструментом, використання якого забезпечує виконання територіальними громадами своїх функцій. Саме тому питанням та проблемам, пов'язаним з формуванням дохідної частини бюджету місцевого самоврядування, розширенням бази оподаткування приділяється велика увага в наукових працях учених як зарубіжних, так і вітчизняних наукових шкіл. Водночас новизна проблем, пов'язаних з фінансовою децентралізацією, потребує подальших досліджень, зокрема, щодо обґрунтування напрямів підвищення ролі податків у формуванні фінансових ресурсів територіальних громад

Завданням дослідження є аналіз формування доходів місцевих бюджетів в Україні за рахунок податкових надходжень та порівняльний аналіз податкових джерел формування фінансових ресурсів територіальних громад в Україні та в окремих країнах ЄС. Метою статті є обґрунтування напрямів підвищення ролі податків у забезпеченні фінансової спроможності територіальних громад.

У процесі дослідження використовувались загальнонаукові та спеціальні методи: аналізу і синтезу, метод порівняння, узагальнення, статистичні тощо.

У статті здійснено аналіз формування доходів місцевих бюджетів в Україні за рахунок податкових надходжень. Доведено, що фінансова децентралізація та податкова і бюджетна реформа мають досить позитивні тенденції та сприяють зростанню доходів місцевих бюджетів і нарощенню їх фінансового потенціалу. Однак місцеві податки не стали регулюючим інструментом, а є другорядними відносно державного оподаткування. Тому система місцевого оподаткування в Україні потребує подальшого реформування. Діюча на сьогодні в країні система місцевих податків і зборів потребує подальшого розвитку оскільки вона має забезпечити достатні обсяги власних доходів місцевих бюджетів, а також бути інструментом місцевої соціально-економічної політики. Шляхами збільшення обсягу місцевих податків і зборів повинно бути встановлення таких податків, які б забезпечували достатній обсяг надходжень, що в свою чергу дасть можливість створити надійне джерело дохідної частини місцевих бюджетів. Розширення самостійності органів місцевої влади має надати їм можливість відігравати важливу роль у соціально-економічному розвитку громади та країни в цілому. Оскільки місцеві податки і збори повинні складати основу доходів місцевих бюджетів, необхідно розширити права місцевих територіальних громад щодо їх встановлення і затвердження ставок та надання пільг, а також, враховуючи позитивний досвід країн ЄС, щодо диверсифікації податкових надходжень зокрема, за рахунок оподаткування нерухомості.

Результати цього дослідження можуть бути застосовані в процесі реформування системи місцевого оподаткування з метою підвищення рівня фінансової спроможності територіальних громад.

Ключові слова: податки, місцеві бюджети, доходи місцевого бюджету, фінансова спроможність, територіальні громади

НАЛОГИ В ФОРМИРОВАНИИ ФИНАНСОВЫХ РЕСУРСОВ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫХ ОБЩЕСТВ: УКРАИНА И ЕС

Тропина В. Б.,
Клименко А. М.

Вопросы фискальной децентрализации и поиск направлений повышения уровня финансовой самостоятельности территориальных общин имеют чрезвычайно важное значение для социально-экономического развития Украины. Основным инструментом, с помощью которого территориальные общины осуществляют свои функции, является бюджет. Поэтому вопросам и проблемам, которые касаются формирования доходной части бюджетов местного самоуправления, поиску и реализации резервов их наполнения, расширению базы налогообложения уделяется достаточно большое внимание в научных трудах ученых как зарубежных, так и отечественных научных школ. В то же время новизна проблем, связанных с фискальной децентрализацией, требует дальнейших исследований, в частности, обоснование направлений повышения роли налогов в формировании финансовых ресурсов территориальных общин.

Задачей исследования является анализ формирования доходов местных бюджетов в Украине за счет налоговых поступлений и сравнительный анализ налоговых источников формирования финансовых ресурсов территориальных общин в Украине и в отдельных странах ЕС. Целью статьи является обоснование направлений повышения роли налогов в обеспечении финансовой автономии территориальных общин.

В процессе исследования использовались общенаучные и специальные методы: анализа и синтеза, метод сравнения, обобщения, статистические и др.